

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-239

22.3.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Artrose/kneprotese før innmelding – senere løsning av protese - tvist om uføreårsak – fal. § 19-10.

Forsikrede ble innmeldt i en innskuddspensjonsordning i august 2014. I 2013 hadde hun fått innsatt kneprotese etter mange år med kneproblemer. Hun ble sykmeldt i 2015 og fremmet senere krav om utbetaling, som følge av løsning av kneprotese. Saken reiste spørsmål om selskapet kunne avslå kravet under henvisning til karensklausulen inntatt i forsikringsbeviset. Etter en konkret vurdering uttalte nemnda at forsikredes uføreårsak hadde sitt utspring i tidligere proteseoperasjon, opprinnelig som følge av artrose. Vilråenes karensbestemmelser kom til anvendelse og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1964) ble innmeldt i arbeidsgivers innskuddspensjonsordning med risikodekninger 19.8.14. Forsikrede ble senere utmeldt 31.12.16.

Skademelding ble innsendt selskapet 10.2.20. Det fremgikk av meldingen at forsikrede var 20 % sykmeldt og hadde maksdato for sykepenges 8.8.16.

Mht. uføreårsak oppga forsikrede "*Løsning av kneprotese*" og hun opplyste videre "*Ble operert i april 16, da min protese løsnet. Dette kunne ingen forutse. Løsnet igjen i 17, og satt inn ny protese igjen*".

Selskapet innhentet dokumenter fra Nav og det fremgikk der at forsikrede var innvilget arbeidsavklaringspenger fra 9.8.16. Selskapet innhentet også erklæring fra hennes fastlege (fra 1994) som 5.5.20 oppga artrose kne som hennes uføreårsak. Det fremgår også at forsikrede har hatt kneproblemer i mange år og at hun fikk innsatt protese i 2013.

Selskapet avsto kravet 27.5.20 og begrunnet avslaget med at vilråenes karensbestemmelse kom til anvendelse, dvs. at uføreårsaken skyldtes forhold som forelå før innmeldingen i forsikringsordningen og som det må antas at forsikrede kjente til.

Rådgivende lege vurderte opplysningene innhentet fra Nav og forsikredes fastlege 2.6.20:

Arbeidsuførheten skyldes kneleddsartrose, som vi ut i fra opplysningene i legeerklæringen kan anta var en sykdom hun var kjent med på innmeldingstidspunktet.

Klage ble innsendt FinKN 15.6.20.

Forsikrede innhentet en legeattest fra behandlende lege 23.6.20 som ble oversendt FinKN 30.6.20 og hvor det fremgikk:

(...) Ønsker presiserer at pasienten nå ikke har eget ben i kneet. Det er altså ikke artrose her, men protese/kunstig ben.

Hennes problem er gjentatte løsninger av kneprotesen med bytte av denne. Hun har nå kroniske sterke smerter og er invalidisert av dette.

Etter mottak av selskapets klage til svar, har forsikrede 17.8.20 redegjort nærmere for sine operasjoner og hun har anført at det ikke er sammenheng mellom dagens protese og tidligere artrose. Fra deler av beskrivelsen fremgår:

(...) Jeg satt inn protese i venstre kne i 2009, smerter etter skader ble for store og til hinder for et aktivt liv, og etter 12 måneders opptrening fungerer denne helt utmerket og har vært smertefri i nå 12 år, og det målet, man fjerner en slitasje, artrose og setter inn et kunstig ledd, bestående av titan og metall som er sementert fast.

Jeg var i full jobb etter 4 måneder, jeg har full bevegelighet og tenker aldri på at jeg har et kunstig ledd i venstre kne.

Ortopedisk kirurg var strålende fornøyd av den tøffe jobben jeg la ned i en tøff opptrening.

Da jeg skulle få en protese i høyre kne i 2009, ble det satt inn en halvprotese, samme opptrening og tilbake i jobb, denne fungerte frem til 2013 og som kirurgen sa, nå er du litt eldre så vi setter inn en helprotese. Dette ble gjort i mai 2013, samme tøffe opptrening og startet jobben i (M.) 1 september 13, prøv tid til mai 14 så fast annsatt.

Selskapet forela saken på ny for rådgivende lege som bemerket:

(Forsikrede) er nå arbeidsufør på grunn av kneleddsartrose (artrose kne). Hun har hatt plagsomme symptomer på knelidelsen i form av smerter siden 2006. I 2013 fikk hun innsatt protese i kneleddet. Etter slike operasjoner er det risiko for blant annet stivhet og smerter i kneleddet, infeksjoner og løsning av protese(deler). Det innebærer at man etter slike operasjoner kan bli symptomfri og ha normal leddfunksjon. Det betyr imidlertid ikke at tilstanden er helbredet og at risikoen for plager og funksjonsnedsettelse er den samme som for et friskt kneledd. Det gjør at man i praksis fortsatt har en knelidelse, da i form av en operert kneleddsartrose, og at kneet ikke er å anses som friskt, medisinsk sett. For øvrig kan det nevnes at det ved tegning av forsikringer, der det kan gis reservasjoner/forbehold for uføreytelser, så tas det etter slike kneoperasjoner alltid reservasjon for knelidelser.

Forsikrede innhentet ny erklæring fra fastlegen som 17.9.20 skrev:

Viser til tidligere legeattest og til saken hun har med DNB forsikring. Må få presisere at hennes invalidiserende kne plager ikke skyldes artrose, (fjernet med protese innsetting), men løsning av kne protese og byttet denne 2 ganger pga løsninger (for lite sement). Hun har daglig smerter og hemmes av dette svært mye. Det er altså ikke artrose i kneet, men smerter etter proteseløsninger og flere bytter. (...)

Av fremlagt forsikringsbevis datert 18.10.14 fremgår bl.a.:

Uførepensjon, innskuddsfritak og premiefritak kan innvilges dersom du i forsikringstiden har vært minst 20 prosent arbeidsufør i en sammenhengende periode på 12 måneder. Ved delvis arbeidsuførhet reduseres uførepensjon, innskuddsfritak og premiefritak forholdsmessig i forhold til uføregrad.

Ved utbetaling av arbeidsavklaringspenger fra folketrygden samordnes uførepensjonen fra denne pensjonsordningen. Ved full uførhet skal summen av beregnede arbeidsavklaringspenger og uførepensjon fra pensjonsordningen overstige 70 prosent av lønn inntil 12 G.

Retten til uførepensjon, innskuddsfritak og premiefritak faller bort dersom du innen to år etter at du ble meldt inn i pensjonsordningen blir arbeidsufør av sykdom eller lyte som du hadde og som det må antas at du kjente til da du ble meldt inn, jf. punkt 4-3 underpunkt 6 i forsikringsvilkårene. For enhver forhøyelse av årlig pensjon som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse gjelder tilsvarende bestemmelse.

Forsikrede har i det vesentlige anført at dagens uførhet ikke skyldes artrose, men smerteplager grunnet gjentatte løsninger av kneprotesen med bytte av denne. Dette er ikke en sykdom som forelår før innmeldingen i forsikringsordningen. Dette støttes både av hennes fastlege og kirurg og av at et annet selskap har utbetalt erstatning på grunnlag av legeerklæringene som ligger vedlagt i denne saken.

Selskapet har i det vesentlige anført at avtalens karensbestemmelser kommer til anvendelse, jf. at begrensningen er inntatt i forsikringsbeviset. Forsikrede ble ufør innen karenstiden på to år. Av

saksdokumentene fremgår at uføreårsaken var en sykdom/tilstand som forelå før innmelding i forsikringsordningen og som det må antas at hun kjente til. Det presiseres at proteseoperasjonen skjedde før hun ble innmeldt i forsikringsordningen. Dagens smerteplager har direkte tilknytning til tidligere mislykket operasjon og må anses som samme sykdom under karensbestemmelsen. Fra praksis vises det til LG-2006-7693 og nemndas avgjørelser 2014-462 og FSN-7492.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om selskapet har sannsynliggjort at vilkårenes karensbestemmelser kommer til anvendelse.

Saken gjelder krav om dekning under en kollektiv pensjonsordning. Det følger av fal. § 19-10 første punktum at det, der det ikke innhentes helseopplysninger ved innmeldingen, kan avtales at selskapet ikke svarer for arbeidsuførhet som inntreffer innen 2 år etter at selskapets ansvar begynte å løpe, og som skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde på dette tidspunktet, og som det må antas at medlemmet kjente til.

I samsvar med dette er det i vilkårenes pkt. 4-3 nr. 6, tredje avsnitt tatt inn en bestemmelse om to års karenstid. Klausulen er inntatt i forsikringsbeviset som forsikrede har mottatt.

Det er på det rene at forsikredes delvise uførhet inntraff i 2015, mao. innenfor toårsperioden i vilkårene. Spørsmålet blir da om arbeidsuførheten skyldes samme sykdom eller symptomer som klager hadde ved innmelding i ordningen, og som det må antas at hun kjente til på det tidspunktet.

Det avgjørende vil være en medisinskfaglig vurdering av om tilstanden som førte til varig arbeidsuførhet innenfor karenstiden kan identifiseres med sykdom som medlemmet hadde før innmelding. I denne vurderingen må forsikredes sykehistorie ses i sammenheng, jf. LG-2006-7693. Det er ikke et vilkår for anvendelse av fal. § 19-10 at forsikrede kjente til at sykdommen ville føre til uførhet, jf. nemndas uttalelse FSN-4198. Videre fremgår det av nemndas uttalelse FSN-6407 at anvendelse av karensklausulen ikke er betinget av at forsikrede ved inntreden var kjent med diagnosen på lidelsen. Det er derimot tilstrekkelig at den forsikrede var kjent med symptomer eller tegn på sykdommen ved inntreden i ordningen.

Forsikrede har anført at dagens uførhet ikke skyldes artrose, men smerteplager grunnet gjentatte løsninger av kneprotesen med bytte av denne. Og videre at dette ikke er en sykdom som forelå før innmeldingen i forsikringsordningen.

På bakgrunn av fremlagt dokumentasjon finner nemnda klare holdepunkter i forsikredes sykehistorie som sannsynliggjør at forsikredes uføreårsak har sitt utspring i tidligere proteseoperasjon, opprinnelig som følge av artrose. Dette innebærer at kneleddsartrose og operasjoner som følge av løsning av protese før innmelding i pensjonsordningen og hennes smerter i kneet som er uføreårsaken, må anses som "samme sykdom" etter vilkårenes karensbestemmelse. Dette er i tråd med nemndas vurderinger i sak 2014-462.

Etter dette har nemnda kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Thomas Iversen (forbrukerrepresentant).